

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent: CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 538 din 29 iulie 2011

HOTĂRÂREA
din 6 aprilie 2010,
definitivă la 6 iulie 2010,
în Cauza Lefter Niță împotriva României
(Cererea nr. 9.410/04)

În Cauza Lefter Niță împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită în cameră compusă din: Josep Casadevall, președinte, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 16 martie 2010,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 9.410/04 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Lefter Niță (*reclamantul*), a sesizat Curtea la 19 ianuarie 2004, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 2 mai 2007, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamantul s-a născut în 1949 și locuiește în Râmnicu Sărat.

5. La 27 noiembrie 2001, reclamantul, cadru militar pensionat, a introdus în fața Tribunalului Vrancea (*tribunalul*) o acțiune împotriva Ministerului Apărării Naționale (*ministerul*), pentru a obține restituirea impozitului reținut pentru plata compensatorie primită la ieșirea la pensie. Prin Hotărârea din 20 decembrie 2001, tribunalul a admis acțiunea și a obligat ministerul la plata sumei de 45.642.613 lei, aproximativ 1.620 euro la data respectivă. Această hotărâre a rămas definitivă în urma unei decizii din 5 martie 2002 a Curții de Apel Galați (*curtea de apel*), care a declarat nul recursul ministerului.

6. La 4 iunie 2002, reclamantul a primit suma în cauză.

7. Procurorul General al României a introdus un recurs în anulare (cale de atac extraordinară) în fața Curții Supreme de Justiție, motivând că instanțele menționate anterior nu interpretaseră corect dreptul aplicabil în speță. Prin Hotărârea din 22 aprilie 2003, Curtea Supremă a admis recursul în anulare și a respins acțiunea reclamantului. Hotărârea Curții Supreme a rămas definitivă la 14 iulie 2003. La 22 octombrie 2003, dosarul complet al cauzei a fost retrimis la grefa tribunalului.

8. În urma unei hotărâri definitive din 4 aprilie 2007 a Tribunalului Buzău, prin care reclamantul era obligat să restituie suma primită, actualizată și incluzând cheltuielile de judecată, în ianuarie 2008, acesta a început să restituie suma respectivă în tranșe lunare de 300 lei noi, și anume aproximativ 80 euro.

II. Dreptul intern relevant

9. Legislația internă relevantă este descrisă în Hotărârea *Stere și alții împotriva României* (nr. 25.632/02, pct. 19-24, 23 februarie 2006).

10. Potrivit art. 261 alin. (3) din Codul de procedură civilă (*CPC*), doar hotărârile pronunțate în primă instanță și în apel sunt comunicate părților. Hotărârile definitive pronunțate în ultimă instanță nu sunt comunicate persoanelor în cauză, cărora le revine sarcina de a face demersurile necesare pentru a lua cunoștință de acestea. În temeiul art. 264 alin. 1 din CPC, hotărârile trebuie motivate în termen de 30 de zile de la pronunțare. Cu toate acestea, după redactare, hotărârea urmează o cale care implică semnături ale judecătorilor, clasificarea de către grefă a dosarului și trimiterea acestuia din urmă fie direct la grefa instanței care a examinat cauza în primă instanță (arhivare finală), fie - în cazul unui recurs extraordinar pendinte - la diferitele instanțe competente (Regulament privind organizarea și funcționarea Curții Supreme de Justiție).

ÎN DREPT

I. Cu privire la excepția preliminară a Guvernului

A. Argumentele părților

11. Guvernul susține că, introducând cererea la 19 ianuarie 2004, reclamantul nu a respectat termenul de 6 luni prevăzut de art. 35 § 1 din Convenție. Acesta consideră că, în

absența unor demersuri din partea sa la grefa Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a obține o copie a Hotărârii din 22 aprilie 2003, acest termen a început să curgă cel mai târziu la 14 iulie 2003, data la care a fost redactată hotărârea [*mutatis mutandis*, Z.Y. *împotriva Turciei* (dec.), nr. 27.532/95, 9 iunie 2001] și de la care reclamantul a avut posibilitatea de a solicita o fotocopie. În această privință, Guvernul prezintă o adresă din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit căreia hotărârea redactată a fost depusă în arhivele acesteia la 14 iulie 2003, iar la 22 iulie 2003 dosarul complet a fost retrimis la Curtea de Apel Galați.

12. Reclamantul respinge acest argument și susține că doar după 21 octombrie 2003 a avut posibilitatea de a lua cunoștință de motivarea hotărârii, atunci când dosarul a ajuns la instanță. Astfel, acesta depune la dosar un certificat emis de grefa instanței, potrivit căruia dosarul i-a fost retrimis de Înalta Curte de Casație și Justiție la 21 octombrie 2003.

B. Aprecierea Curții

13. Curtea observă că decizia internă definitivă este hotărârea Curții Supreme de Justiție din 22 aprilie 2003. Având în vedere că dreptul intern nu prevede obligația de a notifica părților deciziile pronunțate în ultimă instanță, rămâne să se stabilească, în lipsa notificării, data la care această hotărâre a fost pusă efectiv la dispoziția părților [*mutatis mutandis*, *Partidul comunistilor (nepeceriști) și Ungureanu împotriva României* (dec.), nr. 46.626/99, 16 decembrie 2003, și *Potop împotriva României*, nr. 35.882/97, pct. 32, 25 noiembrie 2003). Or, Curtea subliniază că, deși data redactării hotărârii, și anume 14 iulie 2003, nu este contestată, în schimb, nimic nu permite să se cunoască data la care reclamantul ar fi putut în mod rezonabil să ia cunoștință de conținutul acesteia.

14. În această privință, Curtea observă că nici data la care o hotărâre este redactată și depusă la grefă nu este comunicată părților. Dreptul intern prevede un termen de 30 de zile pentru redactarea unei hotărâri, dar, precum în speță, acest termen nu este întotdeauna respectat. Prin urmare, nu se poate considera că data de 14 iulie 2003 era previzibilă pentru reclamant ca dată de la care ar fi putut solicita o copie a hotărârii. În plus, trebuie să se ia act de faptul că, în practică, copii ale hotărârilor definitive sunt puse la dispoziția părților de grefa instanței care a examinat cauza în primă instanță, unde este arhivat dosarul cauzei. Or, în speță, dosarul cauzei nu a fost trimis înapoi la grefa instanței decât la 23 octombrie 2003. În circumstanțele cauzei, Curtea nu observă niciun motiv pentru a nu considera rezonabilă perioada scursă pentru a lua cunoștință de motivarea hotărârii respective.

15. În consecință, Curtea consideră că prezenta cerere, introdusă la 19 ianuarie 2004, și anume în termen de 6 luni de la data la care reclamantul a luat cunoștință de conținutul hotărârii Curții Supreme, nu era tardivă în sensul art. 35 § 1 din Convenție.

În concluzie, excepția preliminară a Guvernului întemeiată pe caracterul tardiv al cererii va fi respinsă.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1

16. Reclamantul se plânge de o atingere adusă dreptului său la respectarea bunurilor, ca urmare a obligației de a restitui suma încasată în temeiul unei hotărâri ce a dobândit

autoritate de lucru judecat. Acesta invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la convenție, care prevede: Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

A. Cu privire la admisibilitate

17. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

18. Guvernul recunoaște că anularea de către Curtea Supremă de Justiție a Hotărârii definitive din 5 martie 2002 constituie o ingerință în dreptul la respectarea bunurilor reclamantului. Totuși, apreciază că ingerința respectivă este compatibilă cu dispozițiile celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1, având în vedere că este legală și proporțională cu scopul legitim urmărit.

19. Reclamantul consideră că impozitarea indemnizației sale nu avea o bază legală.

20. Curtea observă mai întâi că nu se contestă că, în temeiul hotărârii definitive din 5 martie 2002, reclamantul avea o creanță asupra statului suficient determinată pentru a fi exigibilă. De altfel, ministerul i-a plătit suma respectivă de care a putut beneficia până la pronunțarea hotărârii Curții Supreme de Justiție din 22 aprilie 2003, prin care acțiunea sa a fost respinsă. Așadar, această hotărâre a reprezentat o ingerință în exercitarea de către reclamant a dreptului său de creanță și, prin urmare, în dreptul său la respectarea bunurilor.

21. Curtea reamintește că a constatat deja, în Cauza *Stere și alții*, citată anterior, că intervenția procurorului general, după încheierea unei proceduri la care nu era parte și care a condus la anularea integrală a creanțelor asupra statului, întrerupea echilibrul just care trebuie păstrat între protecția dreptului la respectarea bunurilor și cerințele interesului general. În prezenta cauză, întrucât faptele sunt similare, nimic nu justifică îndepărtarea Curții de la această concluzie.

22. Prin urmare, a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1.

III. Cu privire la celelalte încălcări invocate

23. Invocând art. 6 § 1 și art. 13 din Convenție, reclamantul se plânge de respingerea acțiunii sale, în urma unui recurs în anulare, și de faptul că Curtea Supremă nu ar fi fost independentă și imparțială și nu ar fi ținut seama de dreptul aplicabil. De asemenea, acesta pretinde că procedura în fața Curții Supreme ar fi fost inechitabilă. Din perspectiva art. 14 din Convenție, reclamantul consideră că a fost victima unei discriminări în raport cu alte persoane

care, aflate într-o situație similară, nu au fost obligate să restituie sumele încasate, în măsura în care procurorul general nu a introdus recurs în anularea deciziilor pronunțate în favoarea acestora.

24. Având în vedere constatarea la care a ajuns, prevăzută la pct. 21 și 22 de mai sus, Curtea consideră că nu este necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și temeinicia acestor capete de cerere.

IV. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

25. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

26. Reclamantul solicită ca statul să renunțe la executarea silită împotriva sa. De asemenea, acesta reclamă restituirea sumelor pe care le-a plătit deja statului, invocând faptul că, începând din ianuarie 2008, a început să plătească sume lunare în valoare de 80 euro (EUR) și depunând la dosar copii ale dovezilor de plată efectuată în primele 4 luni ale anului 2008. Prin Comunicarea din 19 mai 2009, acesta precizează că a continuat să plătească aceste sume lunare în toată această perioadă. Cu titlu de prejudiciu material, acesta solicită în al doilea rând acordarea unei sume în valoare de 1.000 EUR reprezentând profitul pe care l-ar fi putut realiza între 1 iunie 2000 (data pensionării sale) și 4 iunie 2002 (dată la care i s-a plătit suma care corespundea impozitului reținut de minister). În plus, acesta solicită daune morale a căror valoare este lăsată la aprecierea Curții.

27. Guvernul arată că nicio procedură de executare silită nu a fost declanșată împotriva reclamantului pentru a recupera suma în litigiu. Cu toate acestea, admite că, în cazul în care se constată o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1, cea mai bună reparație este aceea de a pune capăt procedurii de executare silită sau, eventual, de a restitui sumele plătite deja de către reclamant. Cu privire la a doua cerere cu titlu de prejudiciu material, acesta observă că nu există o legătură de cauzalitate între suma reclamată și pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1, care face obiectul litigiului din fața Curții. Cu privire la prejudiciul moral, acesta reamintește jurisprudența Curții în materie, citând cauzele *Stere*, menționată anterior, pct. 62; *Stîngaciu și Tudor împotriva României*, nr. 21.351/03, pct. 47, 3 august 2006, și *Valer Pop împotriva României*, nr. 26.511/04, pct. 42, 13 decembrie 2007.

28. Curtea reamintește că o hotărâre prin care se constată o încălcare atrage pentru statul pârât obligația juridică conformă Convenției de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura consecințele. Dacă dreptul intern nu permite decât înlăturarea parțială a consecințelor acestei încălcări, art. 41 din Convenție conferă Curții puterea de a acorda o reparație părții vătămate prin actul sau omisiunea în privința căroră a fost constatată o încălcare a Convenției.

29. Având în vedere toate elementele aflate în posesia sa și pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din Convenție, Curtea acordă reclamantului 2.800 de euro pentru toate prejudiciile.

B. Cheltuieli de judecată

30. Reclamantul nu solicită nicio sumă cu titlu de cheltuieli de judecată.C. Dobânzi moratorii

31. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

3. hotărăște că nu este necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitatea și temeinicia celorlalte capete de cerere;4. hotărăște:

a)că, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, statul pârât trebuie să plătească reclamantului suma de 2.800 EUR (două mii opt sute de euro) pentru toate prejudiciile, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, sumă care trebuie convertită în moneda națională la cursul de schimb aplicabil la data plății;

b)că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu 3 puncte procentuale;

5. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 6 aprilie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

greffier